СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LVII. Ч. 154. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 6-го ЛИПНЯ 1949. No. 154. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 6, 1949. VOL. LVII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америки ПЯТЬ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — THREE CENTS in the United States: FIVE CENTS Elsewhere

В СЕНАТІ ПОЧИНАЮТЬСЯ ДЕБАТИ В СПРАВІ АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ

Вашингтон, 5 липня. — Сьогодні в Сенаті мають початися дебати в справі Атлантійського договору, вже потвердженого Комітетом закордонних справ. Загально вважається, що договір одержить вимагану більшість двох третіх сенаторських голосів та швидко буде ратифікований, не зважаючи на завзятий опір деяких та застереження інших сенаторів. Дебати в справі ратифікації відкриє голова Комітету закордонних справ, сенатор Там Конелі. Окремого листа в справі цього пакту одержали всі сенатори від Генрі А. Волеса, в якому гостро осуджується зв'язану з Атлантійським пактом політику уряду та заповідається всілякі нещастя як внутрішнього так закордонного характеру, які цей пакт може на Америку стягнути.

В половині тижня Конгресові буде представлене послання президента Трумана в справі економічного положення в країні. Відповідне звідомлення в цій справі приготовила президентська Рада господарських дорадників.

УЧИТЕЛІ ПРОТИ ПРИСЯГИ ВІРНОСТИ.

Бостон, 5 липня. — П'ять тисяч делегатів на [illegible] конвенції Краєвого Виховного Об'єднання, що почалася тут вчора, ухвалили резолюцію проти плянованої присяги вірности учителів, вважаючи її дискримінаційною та непотрібною. В Краєвому Виховному Об'єднанні зорганізовані около 350,000 американських учителів з усіх 48 стейтів. Присяги вірности тепер вимагається від учителів в 25 стейтах. Її вважається дискримінаційною тому, бо її застосовується тільки до учителів. На ці теми заповідаються інтересні дебати протягом тижня. На сьогоднішніх нарадах нюйорський делегат В. Саундерс внесе поправку до статуту Об'єднання, на підставі якої виключалося б членство комуністів в цій організації. Теж проти цеї поправки заповідається сильна опозиція.

ВУГЛЕКОПИ ВЕРНУЛИСЬ ДО ПРАЦІ.

Питсбурґ, 5 липня. — 400,000 вуглекопів закінчили свою десяти - денну відпочинкову відпустку і вернулись сьогодні до праці. Більшість вуглекопів має доручення від Джана Л. Луїса, голови юнії Юнайтед Майн Воркерс, працювати тільки три дні в тижні, аж доки він не виграє свого домагання нового контракту. Загально вважається, що всі вуглекопи піддержать Луїса в його домаганні. Договір майнерів м'якого вугілля вигас 30-го червня, отже тоді, як вони були на відпустці.

ЄПИСКОПАЛЬНА ЦЕРКВА ПЛЯНУЄ ЕВХАРИСТИЧНІ КОНҐРЕСИ.

Ню Йорк, 5. липня. — Американський Союз Церков, що об'єднує протестантсько - єпископальне священство, плянує на вересень цілий ряд Евхаристичних Конґресів в цілій Америці, на згадку 400 ліття з часу видання першого англійського молитовника. В урочистостях візьмуть участь численні достойники тої Церкви теж з інших країн.

15 БІЛІОНІВ ДОЛЯРІВ НА „КВАРАНТАННУ" ПРОТИ БЕЗРОБІТТЯ.

Вашинґтон, 5 липня. — В радіопрограмі „При круглому столі" трьох демократичних сенаторів: Джеймс Морей з Монтани, Джан Спаркмен з Алабами і Герберт Гомфрі з Міннесоти, обговорювали програму „карантанни" проти безробіття, яка вкоротці мала б бути піднесена в обох Палатах Конгресу. Законопроєкт, що мав би називатися „актом господарської експанзії", передбачує створення „краєвої ради господарської співпраці", зложеної з представників всіх господарських ділянок, що переводила б студії господарського положення в країні та робила відповідні рекомендації. Рівночасно передбачується 15 біліонів урядових кредитів на дальшу розбудову приватних підприємств та на цілий ряд публичних робіт, що мали б на меті ліквідацію безробіття.

ГЕН. СМИТ ПРО АМЕРИКАНСЬКИЙ РЯТУНОК ЕВРОПИ ВІД БОЛЬШЕВИЗМУ.

Вилйємсбурґ, Ва., 5 липня. — Ген. Волтер Смит, колишній американський амбасадор до Москви і тепер командуючий генерал Першою Армією, заявив вчора, що тільки зростаюча мілітарна сила Злучених Держав врятувала Европу від дальшої большевицької експанзії. Ген. Смит промовляв на формальному відкритті відновленого тут арсеналу з 18-го сторіччя. Він заявив: „Це наша сила, дійсна і потенційна, та наявність росту цеї сили здержали, щонайменше тимчасово, хвилю комуністичної експанзії в Европі, в обличчі нашої рішучої опозиції . . .", додаючи, що „ми не сміємо бути такі дурні і думати, що тільки ідеали є відповідною зброєю".

8,605 ЗАКОНОПРОЄКТІВ В КОНҐРЕСІ.

Вашинґтон, 5. липня. — Конґресові статистики проголосили підсумки праці контрольованого Демократами 81. Конґресу, від часу його першої сесії в дні 3-го січня. Від того часу у Конґресі зголошено 8,605 законопроєктів, з яких досі тільки 291 ухвалено як закон в обох Палатах. Загальний час сесії Сенату виносить 109 днів, або 644 годин і 29 мінут. Засідання Палати репрезентантів виносять 103 дні, або 442 години і 27 мінут.

СОВЄТСЬКА ПОЛІТИКА В НАСВІТЛЕННІ ДОЛЕСА.

Вашинґтон, 5 липня. — Джан Фостер Долес, республиканський дорадник державного секретаря Ачесона на останній конференції Ради закордонних міністрів в Парижі, заявив, що Совєти — по його думці — бажають собі тепер „стосунків говорення" з Америкою, бо переконалися, що політикою погроз вони від Америки нічого не досягнуть.

СВЯТКУВАННЯ ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ПІД ЗНАКОМ ОБОРОНИ ПЕРЕД БОЛЬШЕВИЗМОМ

Цьогорічний День Незалежности та його святкування в цілій країні проходили під знаком оборони здобутків цього Дня перед новою загрозою з боку большевизму. Секретар оборони, Люїс А. Джансон, промовляючи з нагоди цего Дня на стейтовій конвенції Американського Леґіону у Вілінґ, Вест Вірджінія, заявив, що в дусі Декларації Незалежности підписаний теж Атлантійський пакт, що „є договором між волелюбними народами, на підставі якого напад автократичного аґресора на одного з них вважатиметься нападом на всіх". Секретар Джансон твердив, що головні прінціпи Декларації Незалежности, іменно право на життя, волю і змагання до щастя, є базою американського життя і американської політики теж сьогодні. Він вважає, що сьогодні є ще в світі багато суперечностей, що їх може перемогти і усунути тільки дух Декларації Незалежности. В дальшому він говорив про загрозу для тих прінціпів сьогодні та про американські заходи для їх оборони.

Не зважаючи на сильну спеку, традиційні святкування Дня Незалежности відбулися теж в Ню Йорку та в усіх [illegible]. В рямках святкувань відбулися демонстративні походи, часто в історичних костюмах, та різноманітні зібрання, на яких виголошувано відповідні промови, вказуючи на теперішню большевицьку загрозу для проголошених Декларацією Незалежности прінціпів американської свободи та на необхідність вжити всіх заходів для їх оборони.

ВИСЛІД КАНАДІЙСЬКИХ ВИБОРІВ

У виборах в Канаді, що відбулися в дні 27-го червня, Ліберальна партія здобула велику перемогу. В новому парляменті ліберали матимуть 192 послів, консервативи 42, сі-сі-ефи 12, громадський кредит 10, незалежні 1 і один незалежний ліберал.

ГЕН. ВАН ФЛІТ ЗАПОВІДАЄ РОЗГРОМ БОЛЬШЕВИЗМУ В ГРЕЦІЇ

Ню Йорк, 5 липня. Голова Американської Комісії Плянування в Греції, ген. Джеймс Ван Фліт, заявив вчора, що справу остаточного розгромлення большевизму в Греції та переможного закінчення теперішньої громадянської війни він вважає ще тільки проблемою часу. Ген. Ван Фліт був 10 днів на відвідинах в Америці і вчора знову виїхав до Греції.

ТЕЖ РУЗВЕЛТ НЕ ПОДОБОВСЯ СОВЄТАМ.

Москва, 5 липня. — Ще в половині березня відбулося засідання Російського Історичного Інституту, на якому бесідники гостро виступали проти покійного президента Ф. Д. Рузвелта, закидуючи йому, що він під маскою своєї програми „Ню Діл" захищав інтереси „монополістичного капіталу". За „невірне" представлення Рузвелта під цим оглядом там гостро критиковано совєтського історика, проф. Зубка.

А. ГЛИНКА, Ф. ЗАПЛІТНИЙ ТА А. ГОЛОВАЧ ПЕРЕПАЛИ ПРИ ВИБОРАХ. ДІДУР ВИБРАНИЙ

Згідно з інформаціями українсько - канадійської преси, бувші посли Антін Глинка і Федір Заплітний перепали в цих виборах, як теж перепав Амброзій Головач. А Глинка кандидував зі суспільно-кредитової партії в Алберті і з тої самої партії кандидував А. Головач в Едмонтоні. Ф. Заплітний кандидував з сі-сі-ефської партії в Манитобі. В Алберті послом вийшов, натомість, Іван Дідур, молодий адвокат з Веґревил, що кандидував з ліберальної партії.

СВЯТКУВАННЯ ДНЯ НЕЗАЛЕЖНОСТИ ЗАКОРДОНОМ

Лондон, 5 липня. Американські громади в усіх країнах обходили вчора врочисто своє найбільше національне свято, День Незалежности. В Лондоні відбулося з цеї нагоди зорганізоване місцевим Американським Товариством прийняття, на якому виголосив відповідну промову амбасадор Люїс Доґлес, стверджуючи, що американсько - британські стосунки стали сьогодні „угольним каменем в будівлі спільноти націй". Злучені Держави і Британія — заявив амбасадор Доґлес — однаково прийняли значення 4-го Липня як перехідного від залежности через незалежність до взаємозалежности. Амбасадор твердив, що теперішній період „вимагає холодних голов, толерантних і вирозумілих умів та переконання, що майбутність залежить не від сепаратизму, що раніше призвів нас так близько до руїни, але від солідного об'єднання братів в мирі та друзів в намаганні зберегти його".

На европейському континенті в багатьох країнах теж самі европейці з'єднались з американцями в святкуваннях 4-го Липня. В столиці Бельгії, в Брюселі, на всіх урядових будинках повівали американські прапори побіч бельгійських. Великі святкування з цего приводу відбулися теж в Парижі та в столицях інших західно - европейських країн. Місцеві радіовисильні присвятили цему Святові велику частину своїх радіопрограм. Зокрема величаво обходжено цей День в Данії. З цеї нагоди там відбувся традиційний Фестиваль, в якому взяло участь понад 30,000 данців та данського походження американців. Відповідні святкування цего Дня відбулися теж на інших континентах.

НОВИЙ УРЯД В ГРЕЦІЇ.

Атени, 5. липня. — Новосформований коаліційний уряд Греції почав остаточно свою нормальну працю. Премієр Олександер Діомідес, представляючи новий уряд парляментові, заявив, що він продовжуватиме свою працю в рямках пляну Маршала і доктрини Трумана та висловив надію на успіх в тій праці.

ЗАПОВІДАЮТЬ НОВИЙ НАСТУП НА ЦЕРКВУ В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ

Прага, 5 липня. Боротьба комуністичного уряду Чехословаччини проти Католицької Церкви в тій країні продовжується з неслабнутою силою. Після відібрання католицькій гієрархії всяких можливостей оборони, уряд тепер підготовляє нову, близше не означену акцію, яка — згідно з офіціяльними твердженнями — мала б закінчитися повною перемогою над католицькою „реакцією" в місяці липні. Протягом останніх трьох днів в поодиноких місцевостях Чехословаччини урядові представники виголосили цілий ряд промов, заповідаючи „боротьбу" аж до перемоги" та погрожуючи при цій нагоді теж Ватиканові.

ПРОГРЕС В НАРАДАХ В СПРАВІ АВСТРІЇ

Лондон, 5 липня. Заступники міністрів закордонних справ продовжують тут з успіхом свої наради в справі підготовки мирового договору з Австрією, на базі прінціпів, встановлених Радою закордонних міністрів чотирьох великодержав на останній конференції в Парижі. Вчора на конференції в цій справі обговорено і прийнято дві дальші статті договору з 15 статтей ще залишається до полагодження.

СПРОБА КОМУНІСТИЧНОГО ЗАМАХУ НА АВСТРІЙСЬКОГО КАНЦЛЕРА.

Відень, 5. липня. — Австрійський канцлер Леопольд Фіґль виступив вчора з промовою в совєтській зоні і під час того чотирьох молодих членів комуністичної партії намагались заатакувати його. Подробиць нападу не подано до відома, стверджуючи тільки факт, що поліція до цього не допустила.

АМБАСАДОР КІРК В КРЕМЛІ

Москва, 5. липня. — Новий американський амбасадор в Москві, адмірал Ален Г. Кірк, був прийнятий вчора в Кремлі предсідником Верховної Ради СССР, Н. М. Шверніком, якому він офіціяльно представив свої креденційні листи. Під час церемонії амбасадор Кірк і М. Швернік виголосили відповідні промови, підкреслюючи необхідність американсько-совєтської приязні для політичної та господарської стабілізації в світі.

ДІМІТРОВ УМЕР В МОСКВІ.

Москва, 5. липня. — В суботу, дня 2-го липня, помер в совєтській санаторії біля Москви колишній голова большевицького Інтернаціоналу і від 1945-го року премієр комуністичної Болгарії, Ґеорґій Дімітров, проживши 67 років. Пам'яті Дімітрову, що був одним з найстарших провідників большевизму в світі, Совєти віддають великі почесті.

ПОТВЕРДЖУЮТЬ ВИНУ СОВЄТІВ В КАТИНСЬКОМУ ЗЛОЧИНІ

ДОМАГАЮТЬСЯ НЕВТРАЛЬНОЇ КОМІСІЇ ДЛЯ ПРОСЛІДЖЕННЯ МАСОВИХ ВБИВСТВ ПОЛЬСЬКИХ ОФІЦИРІВ.

Після довшої мовчанки в справі страшного злочину в Катинському лісі біля Смоленська в Совєтському Союзі, жертвою якого впало около десять тисяч жорстоко помордованих офіцерів польської армії після розбиття Польщі Сталінсько-Гітлерівською спілкою, тепер знову видвигається цю справу та ставиться домагання її міжнародного прослідження. На цю тему надруковано в нюйорському Геральд Трибюн з 2-го і 4-го липня дві статті відомого публіциста Дж. Епстейна, в яких підноситься факт, що „численні докази потверджують совєтську вину за масові вбивства в Катиню". Автор наводить важливіші з цих доказів і не тільки з польських, але і з міжнародних та навіть зі совєтських джерел. На увагу заслуговує м. і. такий інтересний факт. Йдучи за натяками одного професора Женевського Університету, д-ра Ф. Невія, автор згаданих двох статтей знайшов в одній шведській газеті, „Даґенс Неґетер", в числі з 13-го лютого 1948-го року, статтю, якая кидає багатомовне світло на „таємницю Катиню". Згідно зі знайденими там інформаціями, польський комуністичний уряд намагався вибілити свого совєтського протектора від підозрінь за злочин в Катинському лісі та створив окрему комісію з нелегким завданням доказати, зо злочин поповнили німці. Членом тої комісії був один адвокат з Кракова, Роман Мартіні, що під час доходжень на місці злочину не тільки встановив совєтську вину за нього, але навіть зідентифікував поодиноких осіб з НКВД, які того злочину доконали на виразний наказ Сталіна, що заключався тільки в одному слові: „зліквідувати". Мартіні приготовив свій звіт польському міністрерству справедливости і кілька днів пізніше його самого „підступно замордували" два комуністичні фанатики, яких заарештовано та яким опісля „пощастило втекти" з тюрми. Доходження, які незалежно від попередніх переводив Мартіні, призвели до тих самих висновків, що їх поробила раніше створена німцями міжнародна комісія. Реасумуючи це все, автор видвигає загальне домагання створити ще окрему міжнародну комісію під наглядом Обєднаних Націй для остаточного прослідження і вияснення цего одного з найбільших злочинів, що їх знає історія людства. На міжнародне вияснення дожидає ще другий подібний та ще більший в своїх розмірах і жорстокості совєтський злочин народовбивства українців у Вінниці та в інших містах України.

ТУРЕЧЧИНА ПРОСИТЬ ПОЗИЧКИ В АМЕРИЦІ.

Істамбул, 5. липня. — Згідно з інформаціями місцевої преси, турецький уряд звернувся до Злучених Держав, прохаючи кредитів в сумі 115,000,000 долярів для здійснення своєї нової господарської програми. Плян Маршала передбачує для Туреччини допомогу в сумі 30,000,000 долярів на цей адміністраційний рік.

О. Н. ДОМАГАЮТЬСЯ ЗАХОДІВ ПРОТИ ГОСПОДАРСЬКИХ ТРУДНОЩІВ В СВІТІ.

Лейк Соксес, 5 липня. — Відділ господарських справ в О. О. Н. проголосив звідомлення, стверджуючи нездорові господарські стосунки в світі та дамагаючись заходів для їх поліпшення. В аналітичному звідомленні підкреслюється зріст безробіття та диспропорцію між продукцією і консумцією. Як один з найважливіших засобів в змаганні до поліпшення тих стосунків в звідомленні рекомендується, щоби „всі" країни так нормували свої торговельні справи, якби вони справді належали до одного світу".

ФРАНЦІЯ ДОМАГАЄТЬСЯ БІЛЬШОЇ АМЕРИКАНСЬКОЇ ДОПОМОГИ.

Париж, 5 липня. — Провідні французькі економісти вважають, що Злучені Держави, крім пляну Маршала, повинні поробити ще додаткові господарські заходи для допомоги Европі, зокрема для збалансування американсько-европейської торгівлі. Вони вважають, що цего можна досягнути або американськими інвестиціями в Европі та европейських колоніяльних посілостях, або відповідною реформою европейської платности за американські продукти. Подрібний плян цеї акції буде представлений американському секретарові скарбу, Джанові В. Снайдерові, що перебуває тепер в Парижі та відвідає столиці інших країн пляну Маршала.

СТРАЙК ПОРТОВИХ РОБІТНИКІВ В АНҐЛІЇ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

Лондон, 5. липня. — Не зважаючи на всі дотеперішні переговори та на окремий заклик премієра Атлі, 8,000 портових робітників в Лондоні продовжують свій страйк, що триває вже два місяці. У висліді, в порті дожидають на розвантаження або навантаження 88 кораблів. В страйковій акції добачується руку комуністів.

ПОЛАГОДЖЕНО СТРАЙК МОРЯКІВ В ІТАЛІЇ.

Рим, 5. липня. — Після майже 24 годин безперервних нарад, вчора доведено до порозуміння між моряками і власниками корабельних ліній та остаточно закінчено страйк, що тривав від 17. червня. Страйк полагоджено компромісово, а в переговорах посередничав міністер торговельної маринарки.

ДОБРІ СІНОКОСИ В СОВЄТАХ.

Москва, 5. липня. — Совєтська преса стверджує добрий вислід цьогорічних сінокосів. Цій справі там приділяється велику увагу з огляду на жалюгідний стан скотарства. Для поліпшення цего стану в Совєтах проголошено окремий три-річний плян.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЧЕТВЕРТИЙ КОНГРЕС АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ

Український Конгресовий Комітет Америки проголосив минулого тижня, що цього року, в днях 5 і 6 листопада, відбудеться у Вашингтоні Четвертий Конгрес Американських Українців. Цей Конгрес, з ряду четвертий, проголошено завчасу тому, щоби наше зорганізоване громадянство мало доволі часу цю важну справу передумати і забрати в ній голос.

Як знаємо, праця Українського Конгресового Комітету є в першу чергу — політична. Яка його політика — як брати під увагу Америку — пізнати, між іншим, теж і по тім, що урядові американські чинники зарахували Український Конгресовий Комітет до таких організацій, які попирають закордонну політику Злучених Держав. До цього треба додати, що Український Конгресовий Комітет завжди вважав своїм головним обовязком подавати американському громадянству та урядові правдиві інформації про Україну, як і про боротьбу українського народу за здійснення його права на державну самостійність.

Перший Конгрес Американських Українців відбувся у Вашингтоні в травні 1940 року, коли спілка Гітлера зо Сталіном заводила тоталітаризм та неволю в цілій Европі. Метою цього Конгресу було: проголосити повне попертя закордонної політики уряду, зверненої проти тодішних агресорів; осудити большевизм, нацизм, фашизм та російський і польський імперіялізми; а зокрема „заманіфестувати перед широким світом право українського народу на вільний державний розвиток, нарівні з іншими народами Европи, і наладити дальшу акцію тутешних українських організацій на допомогу державним змаганням до Самостійної, Соборної і Народоправної України".

Як Америка опинилась по японськім нападі на Перл Гарбор у війні, Український Конгресовий Комітет у телеграмі до президента Рузвелта запевнив його, що американські українці докладуть усіх сил, щоби перемогли у цій світовій війні американські ідеали. Знов у відозві до американських українців УККомітет сказав таке: „Памятаймо, що коли ми, американці українського роду, будемо в теперішньому моменті завзятими і гарячими оборонцями тих великих і благородних принципів, за які бореться Америка, та коли за те, щоб ті принципи перемогли, ми дамо від себе більше, ніж від нас вимагають громадянські обовязки — то потім легше буде нам обстоювати перед нашим урядом і світовими демократіями право на самостійне і державне життя того поневоленого тепер українського народу, з якого походимо, а якого доля лежить нам на серці".

Американські українці сповнили свій обовязок. Дали жертву крови і то таку, що знайшла місце між найвищими відзначеннями за геройство. Своїми грішми збудували у війні два „Кораблі Свободи", один ім. сп. С. С. Ортинського, а другий ім. А. Гончаренка. Словом зробили все, щоби допомогти перемозі Америки та її ідеалів. Та хоч Америка перемогла, не перемогли ще ті принципи, з якими вона пішла у війну. Між тими, що донині остає далі в страшній неволі московської диктатури та кремлівського тоталітаризму є український нарід. Тому, що свободолюбний світ далі віддав Америці провід у дальших змаганнях до справедливого і тривкого миру, від її голосу і постави багато залежатиме, що станеться з народами, які тепер у неволі диктатури Кремля. У такому часі приходиться американським українцям знов зібратись у Вашингтоні й сказати своє слово. Велика тепер пора для усіх народів, але ще більша для поневоленої України, що витерпіла через московську окупацію і большевизм найбільше з усіх країн. Тому станьмо й тепер в обороні України маніфестаційно й обєднано, голосно й достойно, так, як це було в Вашингтоні в 1940 році.

Допомогти розвиткові відсталих земель

Довго вижиданий плян економічного розвитку відсталих країн, предложений президентом Труманом конгресові, є предметом широкої дискусії в Америці й світі. Хоч ще не знати, які саме країни користатимуть з цеї акції, Москва вже розголосила, що це не є допомога, а тільки намагання Злучених Держав перемінити досі вільні країни на колоніяльні.

Як же ця справа виглядає?

У посланні президент виразно зазначує, що це є плян співпраці Америки з іншими країнами, які ведуть акцію економічного піднятя нерозвинених територій, щоб тим уможливити населенню осягнути вищий життєвий стандарт. Теж підкреслено, що уряд не буде вести ці справи, тільки приватні підприємства, яким треба дати гарантію, що не втратять своїх капіталів. Таку гарантію має дати на домагання конгресу Експортово - Імпортовий Банк. Самий уряд хоче дати тільки технічну допомогу у переведенні провірки, де й чого яка територія потребує. Для провірки й розшуків уряд домагається ухвалення конгресом $45,000,000.

Президент згадує про гнітучу нужду і економічну безвиглядність мільйонів населення в нерозвинених територіях Африки, Близького й Далекого Сходу й в деяких околицях Середньої й Південної Америки. Не зважаючи на культурну й цивілізаційну відсталість, усі ці люди домагаються поліпшення своєї долі. Щоб вони не попали підо впливом демагогів у нове нещастя та тиранію, їм треба прийти з економічною допомогою.

Розвиток відсталих земель потрібний теж для стабілізації европейських націй. Коли у відсталих країнах буде розвинена природна економія, тоді їм треба буде фабричних виробів з Европи. Це знов дасть спроможність европейським країнам знайти для себе новий ринок. З другого боку Европа діставатиме сировці. У такий спосіб розвинеться світова торгівля, потрібна для відбудови Европи.

Розвиток відсталих теренів посилить структуру Обєднаних Держав і поможе втримати світовий мир. У вступнім слові до чартеру О.Д. сказано, що добробут народів потрібний є для втримання миру. Тому плян розвитку відсталих територій є згідний з цілями О.Д. Розвиток тих земель є теж вимогою закордонної політики Злучених Держав.

Щоб поширити цю працю, її мусять започаткувати країни, у яких лежать нерозвинені землі. Коли вони не мають на це потрібних фондів, хтось мусить прийти їм в допомогу хоч би тільки для прослідження, які в них є можливості для розвитку. Тому така допомога мусить обняти два роди праці:

Перший: Це технічний бік, получений з медичною допомогою для плекання здоровя населення, серед якого має піти праця. Другий: Це побудова комунікаційних шляхів і самої продукції. До того треба відповідних машин і фінансової допомоги при розбудові відповідних підприємств.

Капітал на цю працю мають дати в першу чергу самі інтересовані країни, хоч вони не багаті та хоч у них люди живуть у нижчих життєвих обставинах ніж у повно розвинених країнах. Як так станеться, тоді вони можуть домагатися вкладу капіталів від багатших країн.

Тому, що Злучені Держави вже впродовж довшого часу проводять досліди над економічним станом і над можливістю розвитку відсталих країн, вони вже набрали досвіду щодо такої праці. Америка має вже й технічні сили, які знають не тільки, як проводити досліди, але теж і як наладнати продукцію. Маємо тут теж деякі бюра, які постійно ведуть працю в чужинних країнах. Наприклад Служба Прилюдного Здоровя й департамент рільництва мають уже досвідчений персонал і знають засоби та способи, як вести потрібну акцію. Ці різні федеральні агенції помагали навіть агенціям Обєднаних Держав, висилаючи на домагання О.Д. своїх спеціялістів, куди було треба. Тепер тільки треба поширити ту акцію на інші країни і сконцентрувати їх під якимсь проводом. Багато тих справ буде можна далі переводити через О.Д. і тому треба завжди мати на увазі цю світову організацію. Але так є, що багато країн звертається безпосередньо до Америки за такою допомогою і годі їм відмовити. Деякі висилають до Америки своїх людей на вишкіл.

Та чи якась країна буде переводити розбудову своїх ресурсів через Обєднані Держави, чи через Америку, кожна з них мусить почати від своїх власних засобів для таких цілей.

Коли йдеться про допомогу Злучених Держав, то не завжди буде давати її уряд. Приватні агенції і підприємства, які мають фахові сили, будуть повідомлені про це і до них буде поставлена вимога ставати до співпраці на доручення уряду.

У тих відсталих країнах є великі природні багатства, яких потребує світ. Треба теж вважати, щоб у ці сторони не попали ті, яких філософією є поневолення народів. З цих причин є необхідним, щоб Америка повела скоро таку акцію, яка має всі вигляди на успіх, підкреслив президент у своїм посланні до конгресу.

ЯКИЙ ШЛЯХ НАМ ВИБРАТИ?

(Дискусійне для молоді).

„Стихії дух велів на грані
Европи й Азії стояти
І лицарі Вкраїни знані
Уміли жити й умірати".

Вадим Чечва.

— Наше сусідство з вічне кипучою Азією та наші незлічимі багатства навчили нас бути завсіди готовими до боротьби за свою батьківщину та державність, на яку так зазіхали вороги. — Недаром князь Ігор говорив своїй дружині: „...хочу свойого списа зломати край землі половецької з вами, Русичі, головою своєю наложити або шоломом з Дону напитися!" (Слово о Ігоровім полку). Славні князі та дружинники українські знали, яке лихо грозить їм від азійської потопи, тому зовсіди були готові, як до оборони, так і до нападу. Прекрасно це розуміли і козаки-запорожці. — В ті неспокійні часи навіть наші хлібороби, орючи землю, мали при боці шаблю, а почерез рам'я кріса, щоб не дати себе заскочити ворогом. Розуміють це і борці за волю України з У.П.А. Вглибившись в нашу історію ми бачимо, що як довго між нами не було сварів та незгод, як довго ми творили моноліт, а в серцях жаготів бойовий вогонь, ворог не був нам страшний, ми завсіди потрапили обстояти свої права до державного життя. Нас викінчувала і перемагала не ворожа перевага, але ми самі себе!... Рятувало нас одне: в часі найбільшого поневолення і ворожих утисків з'являлися на українському овиді люди, що розпалювали жевріюче в душі народу, але ніколи не вигасле, бойове багаття та тугу за волею. Як і скрізь в світі так і в нас на зов отих сурмачів перщою озивалась молодь. Наша українська бойова молодь!... Молодь, що відгукнувшись на зов батьківщини, ставала в ряди борців за українську державність. Так є і в наші дні там на наших рідних землях.

Ми бачимо, що в наші дні дійшов до сили та мов та пошесна недуга розливаєсь на захід комунізм московських большевиків. Теж і в душу української під-совєтської молоді довгі роки вщіплювано ту їдь та відрадним явищем є те, що стичність з культурою заходу відсахнули і розчарували нашу молодь щодо комунізму. Вірю, що при першій нагоді всі ті, що там осталися, зірвуть червоні окови та стануть до змагу за лад та державність України...

Поневолена ворогами, бойова молодь України ще далеко до другої світової війни ожидала світового конфлікту та готувалась до збройного чину. Молодь всіх земель України палала вогнем ненависті до наших ворогів та клекотіла завзятим спротивом супроти всякого гнету та насилля. Всі українські політичні партії прямували до одної мети: до створення суверенної української держави, хоч прямували не однаковими шляхами. Не кожний шлях давав позитивні наслідки, але наступ був. Сьогодні стверджуємо, що як необхідне було бойове підпілля, так і необхідні були політичні представництва в ворожих парляментах чи на світових конференціях. Те, чого не могли доконати петиції та звороти до сумління світу, доконувало фанатичне бойове підпілля, молодь.

У другій світовій війні ми сподівалися, що як червона Московщина так і чорна Німеччина виснажаться в боротьбі зо собою, ми зможемо тоді здобути належні нам права. Одначе так не було. Вороги як один так і другий належно оцінили наші сили та в першій

(Докінчення на стор. 3-тій).

СУД НАД ШПИГУНАМИ

В часі, коли американське громадянство готувалось святкувати „День Незалежности", в Вашингтоні закінчився судова розправа над Джудит Коплон, обвинуваченою в шпигунстві в користь Совєтів та в крадежі тайних урядових документів з департаменту справедливости, де вона працювала довгі літа як урядничка. Супроти цього не диво, що насувається порівнання: Тому 173 роки люди на цій землі офірували свою кров і майно, щоб вона стала незалежною, а нині, коли ця країна стала вже першою у світі, знаходяться на ній такі, що готові віддати її у неволю, під московську диктатуру, що служать тим, що є найбільшими ворогами американської свободи.

Американці нераз дивувались, як це може бути, щоб ті, що прибувають до Америки, замість дякувати цій землі, що вона їх прийняла й захистила, що працюють тут проти її інтересів і підготовляють їй таку неволю, в якій мучаться сотні мільйонів людей під комуністичними режимами. Але тепер вони вже таки не годні ніяк зрозуміти, щоб між такими американцями, які тут родились, були зрадники і працювали в користь чужих держав, а в тому ще й такої держави як Росія, яка є одною великою тюрмою.

Джудит Коплон має щастя, що живе в Злучених Державах, де в мирному часі навіть за такі провини, яких вона допустилась, карають дуже легко. Шкода, що вона не може пізнати добре цю державу, якій вона служила, викрадаючи для її вжитку тайні документи, що відносились до оборони Злучених Держав. Якби так її судили за зраду на совєтськім суді, а вона ще перейшла б перед судом ті доходження, що їх переводить НКВД, оттоді вона знала б ріжницю між Вашингтоном і Москвою. В Америці обійшлися з Коплон легко, признаючи їй усі привилеї щодо способів оборони та інші, які гарантована американською Конституцією, хоч вона сама бралася її знищити, будучи на службі чужого, тоталітарного режиму і найбільшого ворога Америки.

Суд над комуністичною верхивкою, що ведеться ще далі в Ню Йорку, дає багато матеріялу, що добре вияснює, як зроджуються на американській землі такі типи як ця Джудит Коплон. Хто тільки знайдеться в комуністичній атмосфері, він таки мусить ставати зрадником своєї країни і бути на службі Москви. Він мусить валити лад своєї держави, хочби у ній був навіть добробут, як це є в Америці. Він мусить помагати заводити духове й економічне рабство, так, як є в Совєтах. Іншого виходу нема.

Джудит Коплон не зазнала ніякої кривди у цій країні. Дитина жидівських емігрантів дісталася на гарну посаду в Вашингтоні, в департаменті справедливости. Що ж властиво заставило її служити Кремлеві, а не Білому Домові? Але що пхає на службу Москві теж і такі особи, що походять зо старих американських родин, а прецінь і з такими маємо тепер до діла!

Усе це вказує, як сильною є большевицька пропаганда в Америці, як зручними є совєтські агенти, що вміють перетягати на зрадницьку службу не тільки таких як Джудит Коплон, але й визначних американців зо старого роду.

Ще додамо, що ці речі були відомі урядовим чинникам. Тому дивно, чому вони щойно тепер виходять на яв. Чиясь рука здержувала це. Чи хтось не хотів дразнити Совєти, чи є інші причини, певно не знати, як і не знати, як далеко зайшов Кремль зо своїм шпигунством в Америці. Можна тільки припускати, що це щойно початок розкриття большевицької підривної роботи.

К. ПЕТРУС

СОВЄТСЬКІ АРЕШТАНТИ

...ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

64)

Бідолашні люди! Нащадки колишніх оселенців-засланців царських часів. Які драми і трагедії розігрувалися на цих місця, де тепер стирчать жалюгідні оселі та хатинки?! А, може, вони тривають і тепер? Тільки перегорнулися інші сторінки історії, а драми і трагедії лишилися ті самі?

І пригадав я оповідання засланого поселенця з Києва, якогось Люберського, як він з другого університетського курсу потрапив на заслання, саме на ці береги Єнисею! І коли він зайшов до одної з таких хатинок і представив себе господарям, сивоволосий старий, років за 75, зліз із печі і, побачивши перед собою нового товариша в студентській формі, кинувся до нього та й давай обіймати його, ніби він був йому рідний син. Потім старий, ридаючи спазматично, тихо промовив до гостя:

— І я колись... був таким от студентом, а тепер ось помираю тут... Пів віку мої пройшли тут, далеко від усього. І все пройшло мов сон...

— Це буває лиш раз і ніколи знову не повториться.

Потім старий похитнувся, упав на підлогу і помер від розриву серця... І все кінчилося для нього на березі Єнисею. А хатинка лишилась...

Ось промайнуло ще кілька хатинок з рибальськими сітками на стовпах... А ось — на десятки, а може й на сотні кілометрів сліди від лісових пожеж... Єнисей стає повноводнішим і ширшим — 2-3-5 кілометрів. А караван все пливе та пливе. Минула доба, друга, третя. Менше хатинок. Більше тайги. На баржах — люди, коні, корови, мішки з харчами, скриньки, трактори, станки, пачки сіна... А на ньому копається зграйка горобців. І пливемо разом з ними до Заполяр'я. Без статтів та термінів пливуть. Вдень вони весело цвірінькають, смачно харчуються всілякими відпадками, а вночі сплять між сіном. А на місці, в Дудинці, вони влаштуються в стані і будуть плодитися, як і на „континенті". Але вони вже ніколи не повернуться до Красноярську... Може, вони з часом теж акліматизуються і побіліють, як заполярні куропатки та сови, і стануть заполярними горобцями. Але до самого жовтня 1939 року я бачив їх такими ж, як ми привезли їх із Красноярська. Ув'язнені називали їх „добровільними арештантами".

...Здається, на четвертий день наш караван добрався до Єнисейська. Хтось приніс нам з берега місцеву газету. В ній писалося про наш караван, що він везе до Карського моря багаточисленні артілі рибалок, а про нас, в'язнів, ні слова.

О, большевики не тільки вміють творити злочинства, а й приховувати їх від чужих очей. Тритисячний етап з/к був перетворений на „рибалок", і під цією вивіскою ми так і доплили до Дудинки.

Під Туруханським ми ввійшли в область білих ночей, а потім, через добу, досягли, нарешті, полярного кола. Годину о дванадцятій вночі вбігає в трюм один з/к і гукає:

— Хлопці, вставайте й виходьте на поклад, подивитесь, як сонце починає сходити з заходу...

— Ми переходили через полярне коло. Десь тут в Єнисей спадає річка Курейка, на якій є невеличка оселя, що має назву цієї річки. В цій оселі колись перебував на засланні Йосиф Джугашвілі...

Тут він прибдав родину, нажив сина, а потім втік із заслання і від нової родини... Тільки через якихсь час, здається напочатку 30 років, Сталін згадав про них. Син був уже директором якогось установи, а стара мати доживала при синові свої дні. Вони вдовили йому, що його допомоги не потребують і просять дати їм спокій. Коли вони залишились без нього і тягли напівголодне життя, він не вважав за потрібне згадати про них. А тепер вони б без нього обійдуться.

Сибіряки, що особисто знали цього випадкового сталінського сина, переказували мені, що він дуже схожий на свого папашу, якого ненавидять усіма фібрами своєї душі.

Наближаючись до Ігарки, наш караван повинен був перейти через пороги, так звані „Два брати", через які буксирові довелось перетягувати караван по одній баржі. Не зважаючи на свою справжню ширину підчас повноводдя, що доходила до 10-15 кілометрів, в цьому місці Єнисей звужувався до яких 100 метрів і між двома кам'яними скелями швидко спадав униз. Караван щасливо перебрався через пороги і знову вийшов на величну ширину п'ятої в світі по величині річки.

Потім виявилось, що з однієї баржі підчас переходу караваном порогів утікло кілька урок. Один або двоє випливли на беріг і зникли в тайзі, а решту, що ще були у воді, конвой перестріляв. Ми вже перебували в області полярного дня, що дуже утруднювало всілякі втечі, та ще й з каравану.

В Ігарці постояли недовго, і через кілька годин ми знову були на безмежному просторі Єнисею.

Наздогнали кригу, що плила великими масами. На березі місцями лежали величезні смуги снігу. Тайга кінчалася і починалась так звана лісотундра. Повітря ставало холодніше. Дрібочить дрібний дощик. Перед нами вдалечині з'явились невеличкі гори, а потім і оселя Дудинка.

На 13-й день нашого плавання буксир „Красноярський робітник" дав довгий гудок і почав підводити караван до берега.

(Дальше буде).

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обовязком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшати кадри ідейних українських працівників.

В. ПЕТРЕНКО

Чорна дата в Історії України

З НАГОДИ 240-РІЧЧЯ ПОЛТАВСЬКОЇ КАТАСТРОФИ.

3)

З 1-го квітня Меншіков перебував у Харкові і звідци робив роз'їзди, щоби обсервувати театр воєнних дій. Найбільшим його завданням було утримати Запорожців у вірності цареві. Однак це не вдалось йому. Кошовим отаманом на Січі був тоді Кость Гордієнко, старий завзятий і лютий ворог Москви. Як довго Мазепа вислугувався Москві, він був проти нього. Коли ж гетьман пішов проти царя і перейшов на бік шведів, Гордієнко зрадів, поєднався з гетьманом і прибув до нього зі своїми товаришами в Будищі, щоби заключити з ним і шведами спільний воєнний союз. На спільній раді славний отаман кошовий говорив:

„Ми військо запорізьке низове дякуємо вашій милості за те, що ви, як і лицювало головному вождові українського му, приняли близько до серця долю, яка постигла нашу Країну, і рішили визволити її від московського панування. Ми переконані, що з цею метою, а не для будь-яких приватних вигід чи власних інтересів, рішилися ви піти під протекцію шведського короля. Ми хочемо вірно вам помагати і разом із вами жертвувати свою кров і життя. Будемо ві всьому слухати вас, щоби тільки осягнути бажану мету. Молимо вашу милість, взяти на себе цей тягар, а ми, по змозі, помагатимемо вам нести його. Дякуємо вам рівно ж і за те, що сповістили нас про наміри та зичливість нам шведського короля. Ми й прибули сюди, щоби просить у його величности о протекцію, і сподіємося дістати її при допомозі вашої вельможности. Ми готові перед Богом принести присягу на вірність і послух вашій милості, але бажаємо, щоби й ваша вельможність зобовязали себе присягою діяти в згоді з нами та помагати нам в справі спасення батьківщини".

Мазепа відповідав:

„Дякую вам, запорожці, за довіря до мене. Славлю ваше гаряче бажання добра отчизні. Бог мені свідком, що ми, віддаючись у руки шведського короля, поступали не легкодушно і не для приватних інтересів для себе, а з любови до отчизни. В мене немає ні дружини, ні дітей. Я міг би піти собі в Польщу, чи кудинебудь і спокійно проводити там останні дні мого життя. Однак управляючи так довго Україною, я не можу зложити рук і віддати нашу країну на произволяще неправедного гнітителя. Мені гаразд відомо, що цар мав намір переселити вас усіх в інший край, а вас усіх, запорожці, повернути в драгуни й ваші житла спалити до тла. Як царський намір не здійснився, як ви ще зберегли свою свободу, то це обвязані ви тільки мені... Я вважав своїм обовязком звернутися до шведського короля і сподіюсь, що Бог поможе нам скинути з себе безсоромне ярмо. Будемо спільно за одне, запорожці! Я обовязуюсь вам присягою, а ви зі свого боку присягніть мені на незмінну вірність і дружбу".

На другий день після цього Гордієнко з 50 товаришами представлявся королеві в Будищах. Король приймав запорожців з великим почотом і сердечно. Був складений договір, яким Карло зобовязувався, не заключать миру з царем інакше, як тільки під умовою, що Україна й Запоріжжя назавжди будуть вільні від московського панування зі своїми старими правами й привілеями.

Тоді запорожці заявили королеві бажання відкрити чимскорше генеральний бій із ворогом. На це відповів король, що воєнні операції зависять од часу і намірів ворога, завчасу не можна означувати ні часу ні місця битви.

17-го квітня Карло відправив частину свого війська під Полтаву. Сюди прибув 1-го травня зі своїм військом Меншіков і отаборився на лівому березі Ворскли. Цього ж дня шведський король зі своїм військом переїхав в Жуки, щоби бути ближче до Полтави. Мазепа залишався в Будищах. Король слідив за ходом облоги.

7-го травня, коли шведська артилерія сильно била на Полтаву, Меншіков скликав своїх генералів на воєнну раду. Порішили: для відвернення ворога від Полтави вислати сильний відділ війська під проводом ген. Белінга вниз по течії Ворскли, перейти її, обійти Полтаву та йти на Опошню; а другий відділ війська під проводом ген. Гольца послати верхом по течії Ворскли, переправитись через міст проти Опошні та послати на Будища частину кавалерії.

Після цього шведи залишили Будища і все шведське військо приблизилося до Полтави. Головна квартира короля і гетьмана заложена була в Жуках.

Московське військо стануло рівнож проти Полтави.

Що цю пору доконалась оконечно розправа москалів з Запоріжською Січю. Цар велів за всяку ціну здобути і зруйнувати це гніздо „ворів". Ген. Яковлів, якого вислано проти Січі, ніяк не був би всилі здобути її, як би не зрада полк. Гната Галагана, колишнього кошового Січі, який перейшов від Мазепи до москалів та вказав їм усі тайні переходи на Січ. Цар, отримавши відомість про здобуття і зруйнування Січі, був надзвичайно вдоволений і 1-го червня приїхав сам під Полтаву з новими військовими силами. Цим москалі прийшли до чималої переваги над шведами. Їх було вже яких 80 тисячів. Натомість шведське військо через пошесті, що вкрались до нього, та всякі недостатки, головно в живности — дійшло до того, що шведи почали годуватись кониною і поганим хлібом — почало безнастанно маліти.

Дня 14-го червня шведи стратили містечко Старий Санжарів. Тоді шведський генерал Левенгавпт дораджував Карлові залишити облогу Полтави. Однак король не послухав його ради. Він був надзвичайно відважний. За приклад брав він собі норманських лицарів зі скандинавських саг. Через цю свою відвагу король за близько загнався під Полтаву і був тяжко ранений в ногу. Рана примусила його лежати в ліжку. Після першої операції він кинулось на неї дике мясо. Треба було робити другу операцію. Вона пройшла щасливо, але короля мусіли вже везти на поле битви на ношах.

Спочатку цар думав звільнити Полтаву від шведської облоги, не вдаючись із шведами в генеральну битву. Проте на воєнній раді генералів рішили перенести всю армію на правий бік Ворскли і приступати до генеральної битви.

Дня 25. червня московське військо рушило під Полтаву і розтаборилось на півтора верств від шведського війська.

Дня 26. червня, після вечірньої молитви, Карло об'явив своєму війську, що вже завтра приступає до генеральної битви. Будучи раненим, не міг він сам особисто вести військо до бою і тому назначив головним командантом війська фельдмаршала графа Реншільда.

Настала темна ніч.

У дві години після сходу сонця Реншільд велів атакувати московські редути. Атака пощастилась. Московська кавалерія була розбита, а піхота покинула редути. Серед москалів запанував переполох. Однак шведи зробили помилку. Не погнались за ворогом, щоби його цілком знищити. І це використали москалі.

Був ранок, девята година. Між шведськими генералами не було згоди й ладу щодо ведення битви. Це зауважив Петро. Станув сам на чолі війська, рушив з ним проти шведів і в генеральній битві розбив їх до щенту. Всі найвизначніші шведські генерали з Реншільдом на чолі попали в московський полон. Урятувався тільки сам король. Цар в'їхав тріюмфально в Полтаву. Так закінчилась Полтавська катастрофа, яка запечатала долю України на століття.

Карло XII., втікаючи з поля битви і від погоні за ним москалів, достиг до свого табору. Їзда на коні розятрила його рану в нозі і він кричав від болю несамовито: „Де Реншільд? Де інші генерали?! — „В полоні!" — була відповідь.

Зявився у короля Мазепа, що за ввесь час битви був у таборі у своєму шатрі. Трудно змалювати ті жахливі хвилини, що їх пережив тоді український гетьман. Всі його надії розбилися. Все пропало. Його життя кінчилось.

„Що нам робити?" — питав король Мазепу. Гетьман молив його втікати в Туреччину.

Меншіков гнався за недобитками, які встигли дійти до Переволочі, залишаючи за собою все. На їх пятах був уже Меншіков. Карло і Мазепа мусіли далі втікати.

Вслід за Меншіковом приїхав до Переволочі сам цар. Довідавшись про втечу короля й Мазепи, він вислав за ними 4 полки в погоню. Але Карло з останками своєї армії і Мазепа з купкою своїх однодумців подались у дикий і бездоріжний степ. Це їх урятувало від погоні. Вони дійшли через акерманський степ аж до Бугу, переправилися через нього і дійшли 1. серпня до Бендер на турецьку територію.

Із прибуттям своїм у Бендерах Мазепа вже не кидав свого ліжка. Він догасав. Дня 22-го серпня помер він.

Після смерти Мазепи, на бажання Карла, козаки вибрали собі нового гетьмана в особі Пилипа Орлика.

Тимчасом воля України вже конала. Наслідником Мазепи в Гетьманщині був, як згадано, Скоропадський, який мав тільки тінь влади в своїх руках. Після його смерти Україною правила так зв. „Малоросійська Колегія", злежена з самих москалів. За цариці Єлисавети вибрано ще з ласки її в останнє гетьманом Розумовського. Після нього гетьманство вкасовано. Україна стала московською провінцією. Український народ попав у московську неволю.

БОРОТЬБА ТРИВАЄ

(УКПС) Польський часопис „Краковске Ехо" помістив в одному з недавніх видань довший репортаж-оповідання свого кореспондента про боротьбу польських військ і поліції проти відділів У.П.А. Ціле оповідання пересичене ненавистю до всього українського і ненавистю до героїчної У.П.А., яка мимо чисельної і матеріяльної переваги ворога не зложила своєї зброї.

„Поручник Спєвак усміхається своїм сумним усміхом і говорить про прекрасну дівчину, що з рана обстрілювала військо. Зранена в ногу, причаїлася, вдавала забиту. Улюблений трик геройських душогубів. Коли жовніри підійшли неосторожно, вона виладувала свою бельгійську 15-ку, двох кладучи трупом, третього тяжко зранивши. Перешита серією кулемета сконала з окликом: „Проч з Польщею, хай живе Україна".

„Кінчу цей шкіц на постою в глухому селі Лещків, де бункри є повні зброї і збіжжя для тих, що заприсягнули загладу новому польському народові, а котрих попирає і Нью Йорк і Лондон".

Шкода, що автор того „репортажу" не додав, що село Лещків знаходиться на корінно українських землях в повіті Сокаль... Коли український народ бороняться перед виселюванням його з прадідньої землі, чи боронится перед наїздом комуністичних польських грабіжників, то тільки на мові комуністів це зветься бандитизмом. Культурний світ оцінює таку оборонну боротьбу, як справедливу й героїчну.

Ця стаття доказує, що мимо довголітньої боротьби в нелюдських умовинах комуністичного панування український народ не складає своєї героїчної зброї. Український народ і його Повстанська Армія ще й тепер бореться і це зганяє сон із очей комуністичних людоловів.

ЯКИЙ НАМ ШЛЯХ ВИБРАТИ?

(Докінчення зі стор. 2-гої)

мірі стали винищувати або обезвладнювати український бойовий елемент, нашу молодь. В наслідок цього винищено тисячі українського цвіту, а тисячі вкинено в тюрми та в ізоляційні табори примусової праці.

Помимо всіх ворожих затій не вдалось чорним ані червоним катам зломати духа спротиву. В наші дні майже всі українські землі знайшлися в кигтях червоного сатани та наша очайдушна і героїчна молодь находиться в рядах Української Повстанчої Армії, що стоїть на сторожі наших віковічних прав, а тисячі тих, яким з таких чи інших причин не пощастило дістатися в ряди У.П.А., знайшлися на скитанні.

Є ще тисячі ідейної молоді, що пройшли Сциллю і Харибду, вогонь та воду, голод і недостатки, холод та спеку, глум та поневірку і загартовані злиднями зупинилися на світовому роздоріжжі.

Це юнацтво знає, що йому робити як в нього в руках кріс а перед ним ворожа груда, але не завсіди знає, який шлях обрати та що робити, як знайдеться в таких умовинах, в яких всі ми тепер знайшлися.

Молодь всього світу палка, босва та сентиментальна. Не інакша й українська молодь. Ми йдемо в життя мов в казку. Життя не навчило нас торгувати тим, що нам близьке та дороге, але навчило нас не розчаровуватись, як чашу горя доводиться хильнути одна, чи не радіти, як часом в сірих буднях заблисне ясний промінчик щастя. Ми діти твердої та жорстокої доби. Доби заліза й крови. Нас не раз та не два смагали життєві безжалісні бурі. Пройдений нами шлях це запорука на майбутнє, що ми пройшли добру школу гартування характерів.

Правда, ми може дещо розгублені, може ми ще незнаємо, який нам шлях обрати, як нам бути... Та прийшла пора взяти себе „в жмені" і з поплутаного лябіринту доріг обрати правильний шлях. Нашим життєвим моттом повинно бути: „Доложу всіх з'усиль і своєю творчою працею змагатиму до найбільшої мети, до здобуття Суверенної, могутньої Української Держави!".

Нам не вільно розпорошувати боєвих сил та поодинці брести стежками партійного празлісу. В перший мірі ми повинні брати активну участь в громадському та релігійному житті українських громад. Індивідуально кожній з нас повинен здобувати знання. Знання мови, де ми живемо, знання культури, знання громадського устрою... Ми, як політична іміграція, несміємо забувати про нашого найбільшого ворога, червону, большевицьку Москву і з безоглядною активністю, нажаль доволі розгалужений комунізм, поборювати і тут на місці нашого перебування. Ми повинні дбати і про власний прожиток, а тим самим уряджуватись на такі місця праці, що давали б нам кращі можливості прожитку тепер і в майбутньому, там на рідних землях, у вільній українській державі. Тому треба вивчати ремесло і фахи. На дозвіллі нам треба вглиблюватися в нашу історію та вивчати причини нашої прогри, бо може і нам доведеться творити державність. Перед чужинцями мусимо бути гідними представниками української нації, а рівночасно запізнавати їх з українським питанням та Україною.

А головно: Нам слід пам'ятати, що ми, імігранти, також, як і наші брати в краю, є пересмниками боротьби за „Віру Християнську, за Дідівську Славу та за Державу Українську.

Мстислав Верниволя,
Монтреаль, Кве.

Що писала „Свобода" тому 40 років?

21. червня 1909 р.

КОНВЕНЦІЯ УГРО-РУСЬКОГО „СОБРАНІЯ".

За звідомленням, поміщеним в „Душпастирі", відбулася шоста конвенція угро-руської організації „Собраніє" в МекКісракс, Па., в днях 3—5 травня. Вона була замітна тим, що підчас богослуження в церкві маяв над дверми синьо-жовтий прапор побіч звіздистого, американського. При виборі нового уряду вибрано оп. С. С. Ортинського покровителем, а Івана Браника пресідником. За орган організації прийнято церковний часопис „Душпастир".

З МІСЦЕВОГО НАРОДНОГО ЖИТТЯ.

У Скрентоні, Па., в суботу, 26. червня 1909, відограють члени „Тейлорської Січі" драму в пяти діях „Украдене Щастя". Режисер: С. Збудовський. — У листопаді м. р. відлучилися галицькі українці від угро-руської парафії у Вилкс-Бері, Па., і тепер приступили до будови своєї церкви сп. Петра й Павла. — На закінчення шкільного року відбудеться 26. червня в Ансонії, Конн., вечерок з драматичним представленням „Просвіта народу" під управою учителя М. Каськова. У перервах буде грати на фортепіяні Марія Підбережняк.

ОГОЛОШЕННЯ.

Артист-різьбар Евген Василенко виконує всякі різьбарські роботи, які входять в обсяг церковної штуки. Золотить і малює ікони. Адреса: Вест Сентер Ст., Шенандоа, Па. — Закладають українську кольонію в Петерсоні, Н. Дж. Лоти в самім центрі міста продає Емануїл Теодорович іменем Ріелті енд Комершал Компані, 156 Е. 7-ма вул., в Нью Порку.

1. липня, 1909 р.

ВІДОЗВА ДО БРАТІВ-УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ.

Иосиф Кульчицький з Филаделфії поміщує обсмисту, на цілу сторінку „Свободи" відозву „до всіх братів Русинів і товаришів недолі в Канаді", в якій стверджує, що там живе 200,000 наших земляків. Вони належать до Гр.-Катол. Церкви і після приїзду еп. С. Ортинського до Злучених Держав звернулися до нього, щоб він приїхав до Канади на відвідини їхніх церков. Як про це довідалися канадські французькі священики й єпископи, вони звернулися до ап. делегата в Отаві, щоб він заборонив еп. Ортинському туди виїздити. Щоби цю перешкоду усунути, автор відозви кличе до канадських українців, щоб вони скликали віча, представляли народові цю справу і жадали назначення окремого гр.-катол. єпископа на Канаду. На вічах хай вибирають делегатів і висилають їх до ап. делегата в Оттаві. — Автор підписується: Голова Комітету для оборони нашого народу й нашої руської церкви в Америці".

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ДІТРОЙТ, МИШ.

Ювилей Філії СУА.

Повідомляється громадян міста Дітройту і околиці, що Філія Союзу Українок Америки святкуватиме в нашому місті 15-літній Ювилей дня 2. жовтня пополудні в західній частині міста в Українськім Народнім Домі, а вечером того самого дня в Українській Хаті в Гемтремк. Програма буде багата про що подамо пізніше в „Свободі" в оголошеннях.

Рівночасно просимо місцеві організації, щоб в той день не уряджували інших підприємств, а загостили на наш ювилей.

Комітет.

ЛОРЕЙН, ОГАЙО.

Так виглядаєє "Second Chapter"!

Беззастережного признання і глибокої вдячности нових еміґрантів заслуговують пані й панове з допомогових комітетів і всі ті безіменні спонзори, що допомогають скитальникам приїхати до Америки. Але не меншої вдячности і признання заслуговують і ті громадяни, що — без будьякого зобов'язання — опікуються новоприбулими, допомогають їм влаштуватися на праці й мешканні та — що не менш важне — самі живуть духовим життям пришельців зі „старого краю". Це люди, яких сам добрий заробіток, власна „кара", чи „айсбакса" не роблять щасливими; люди, що свідомо почуваються нерозлучною частиною свіжо-прибулої з-за океану громади, а тому серцим і душею тяготіють до неї, вбирають у себе жадібно вісті й оповідання про „старий край" і живуть його долею - недолею. Коли, в такому випадку, йдеться про людей з „другого розділу" еміґрації, що народилися вже в Америці й ніколи не бачили України, тоді — без перебільшення — можна говорити про феномен.

До таких людей належить п. Мартин Задорожний з Лорейну, Огайо. В ньому прибулий з еміграції місцевий парох, о. д-р Пелліх, знайшов ревного співробітника на церковно-релігійному полі, а невеличка громада нових еміґрантів, просто, „ангела" - хоронителя. Без будьяких прохань, чи натяків, п. Мартин, у кожну тільну від праці хвилину, телефонує, їздить до фірм, урядів, шукає праці, мешкання — усе на те, щоб влаштувати новоприбулих та допомогти їм розгорнути релігійне й культурно-товариське життя місцевої громади. В день чи ввечорі, його голуба лімузина виринає перд здивованим „ґрінором", щоб завести його, куди бажає, чи забрати на „порч" гостинного дому п-ва Задорожних, де до пізної ночі лунають народні пісні й оповідання з'єднаних старих і нових еміґрантів.

Ясно, що маючи такого „скавта добрих діл для рідної громади", Лорейн може хвалитися всім тим, на що стати малу громаду (малу тому, що більшість старої еміграції все ще бабрається в музейній „рускості", чи здезертирувала в інших напрямках): власний хор, малу струнну оркестру і жваве товариське життя.

При тому слід відмітити, що праця цього взірцевого громадянина далеко не прощальна дань Марусі Богуславки: коли п. Задорожний і його брати говорять доброю українською мовою — то це заслуга свідомих батьків. Але коли взяти на увагу, що й його діти („третій розділ"!) говорять по-українськи, співають і грають українських пісень, то це свідчить про справжнього „брата з козацького роду". Його б покласти за зразок до наслідування багатьом іншим з нашої тут родженої молоді.

О. Н.

ШУКАЮТЬ СВОЇХ РІДНИХ

УВАГА: Зголошуючись на Розшуки до З.У.А.Д.Комітету прохається на початку листа доконче подати під яким числом в розшуках було надруковане прізвище особи, яка вас, чи яку ви шукаєте.

За листами чи адресами від скитальників прохаємо звертатись безпосередньо до ЗУАДКомітету, адресу якого подано при кінці.

Зголошуючись на розшуки не забувайте вложити вашу жертву на покриття поштових і бюрових видатків та за ви-
вашої справи.
трату часу на полагодження

* * *

ГРУПА — ЛИСТІ1 ДО:

18,272 Хвесик Степана і Якова від Хвесик Петра.

18,274 Климчук Василя дядька з с. Суминівці, Волинь, від Говін Миколи.

18,275 а) Трощак Івана з Мукачева, Карп. Україна, від сестри Трощак Марії.

18,275 б) Кучма Данила з с. Ласківці, Теребовля, від Кучма Михайла с. Василя.

18,276 Гоголь Івана (нов. іміґрант) від Василіів Миколи з Лондшут.

18,277 Старцун Андрія, Івана і Миколи з с. Шандровець Турка над Стриєм, від Шийка Михайла.

18,278 Малащак Марії д. Михайла з с. Літині, Дрогобич, від Малащак Теклі.

18,279 Ярошко Михайла, Степана і Павла з с. Футори, Любачів, від Процик Володимира.

18,280 Німців Анни замуж. Сеньків з с. Бориня, Турка, від брата Німців Омеляна.

18,281 Шафран Антона від Шафран Катерини зам. Гук зі с. Лопушниці, Добромиль.

18,282 Кревних і знакомих з с. Гійче, Рава Руська, від Ворожбит Олекси.

18,283 а) Животовський Нестора с. Івана з с. Веселий Кут, Київщина, від Матвієвський Степана.

18,283 б) Тустанівська Пазі зам. Нарзісо з села Снятинка, Дрогобич, від Тустанівська Тетяни.

18,283 в) Галини яка виїхала молодою дівчиною з Києва, мати її була артистка, від Драгун Тані.

18,284 Зінек Якова вуйка від Зіник Анни д. Дмитра з Перегінська.

18,285 Рідних і знакомих з Дзєканова, Варшава, від Лях Фридриха.

18,286 Односельчан і кревних і с. Вербиш, Коломия, від Ковбаснюк Миколи.

18,287 Мазуркевич Антона з с. Кононіч, Сарни, від Мазуркевич Анастазії.

18,288 Паламарчук стрийка з с. Увин, Радехів, від Паламарчук Миколи.

18,289 Брата Івана Василієвича Степанова від Григорія Серґеєвича Юдин з с. Біла Калітва, Ростов.

18,290 Кревних і знакомих з с. Білич, Стрий-Самбір, від Микита Катерини д. Михайла.

18,291 Кревних і знакомих з с. Дорошів Великий, Жовква, від Буґара Михайла.

18,292 Зозук Михайла, Кузь Івана, Вірста Ольги, Максимець Петра з с. Перегінсько, Долина, від Федірко Якова.

18,293 Краянів з Волиня, Ковель, відізвіться до Самолук Методія.

18,294 Гоцул Параскевії тітки з с. Дуба, Долина, від Дмитревка Миколи.

18,295 Кріль Івана стрийка з с. Гошівчик, Лісько, від Кріль Дмитра.

18,296 Гатич Івана с. Василя з с. Горохолиня, Станиславів) від Лучин Михайла.

18,297 Чавс Ілька з с. Буди, Рава Руська, від брата Чавс Івана.

18,298 Юськів Андруха с. Ілька, кревних з с. Торгів, Зборів, від Задорожний Вавра

18,299 Будик Марії, Петра, Павла і Семена з с. Смерeківці, Горлиці, пошукує сестра зам. Корнило.

18,300 Барицький Андрій від Барицький Дмитра с. Антона. з с. Камяний, Сянік.

18,301 Скочипець Теодора з с. Залужа від Коцаба Йосифи.

18,302 Сестри Зарії зам. Бокулєвич від Решитко Атанасія.

18,303 **До таборових Управ** на скитальщині. Проситься звідомити по таборах, що за Тацій Евгенієм с. Івана і Катерини з пов. Жидачів, пошукує з Америки тітка Надольська Юлія. Голоситись на ч. 18,303.

18,304 а) Макух Йосифа с. Дмитра з с. Дорожін, Самбір, від Іванишів Івана с. Миколи.

Голоситись на адресу:

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE

P. O. Box 1661, Philadelphia, 5, Pa

ПОЧЕСНИЙ КАДЕТ ЦАҐОРІЧНОГО ВИПУСКУ В АННЕПОЛІС.—З 791 кадетів, що покінчили цього року в Аннеполис Морську Академію Злучених Держав титул почесного кадета дістав Лайонел М. Ноел з Елизабет, Ню Джерзі.

Кожний, хто бажає, щоби прислане ним оголошення пошукувань родини і знайомих різних скитальників було поміщене у „Свободі" безплатно, хай вишле таке оголошення впрост до

UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE,
P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Хто бажає, щоби прислане ним оголошення було поміщене, раз або більше разів, окремо, як платне, то хай разом з оголошенням пришле гроші. Одноразове оголошення, розміру 1 цаль в одній колюмні коштує $1.00.

Адм. „Свободи".

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 367, відбудуться в неділю, 10. липня, в годині 1:30 пополудні, в салі церковній. Контр. комісія дасть звіт за минулих 6 місяців. Просимо всіх членів прийти на збори і забрати собі чек дивіденди від У. Н. Союзу. Около 100 членів ще не звернули інформаційних крток до секретаря, тому просимо сповнити свій обовязок. Земля не родить без господаря, рівнож Товариство не зростає без участи членів. Уряд не є урядом, коли не має з ким урядувати. — М. Сорохтей, предс.; М. Мельник, кас.; В. Попович, секр.

ДІТРОЙТ, МИШ. — Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що наші збори відбудуться в неділю, 10. липня, в год. 1. попол. в У. А. Осередку, 2965 Карпендер ул. Є важні справи до полагодження і буде роздання дивіденди від У. Н. Союзу. Просимо членів привести своїх знайомих, щоби виповнити цю квоту, яка припадає на наш відділ. Ваша присутність на зборах є конечна. — П. Андрушків, секр.

ТОМАСТОН, КОНН. — Тов. Українська Січ, від. 421, відбуде збори 9. липня в годині 8. ввечір, в Українській Ґалі на Проспект ул. Просимо всіх членів прийти на збори і на означений час. — За уряд: Т. Михнів, предс.; М. Шипінька, кас.; П. Чесьнік, секр.

ЛИТЛ ФАЛС, Н. Й. — Тов. Зап. Січ, від. 330, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що піврічні збори відбудуться 10. липня, в годині 2. пополудні, в гали У. Н. Дому. Просимо членів явитись на збори і як маєте кандидата в члени привести зі собою, а за це дістанете нагороду. Довгуючих членів просимо вирівнати свої залеглости. — І. Андрісшин, предс.; М. Русин, кас.; Н. Паламар, секр.

ШИКАҐО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379, повідомляє всіх членів і члениць, що піврічні збори відбудуться 10. липня, в годині 12:30 пополудні, в Домі Від. У. Н. Союзу, 845 N. Western Ave. Просимо членів прийти на збори, де отримають дивіденду від У. Н. Союзу. — За уряд: Г. Бобик, предс.; М. Семків, кас.; В. Пилипів, секр.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. ДЖ. — Тов. Дарахівщина, від. 275, повідомляє свої членів, що піврічні збори відбудуться в суботу, 9. липня, в годині 7. ввечір, в галі церковній при вул. Сусекс і Ґрін. Просимо прийти на ці збори, бо маємо важні справи до полагодження. Взиваємо членів забрати свої чеки дивіденди від У. Н. Союзу. — М. Курило, секр.

ЛУДЛОВ, МАСС. — Збори Тов. ім. Івана Франка, від. 253, відбудуться 10. липня, в годині 2. попол., в українській галі. Просимо всіх членів і члениць явитися численно. — За уряд: П. Хомин, предс.; Д. Харко, секр.; М. Пукіш, кас.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Спис Книжок

що їх ще можна дістати у КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

Книжки, поміщені в цім ціннику, є по кілька примірників. Тому хто скорше замовить, то ще може дістане.

(Продовження).

ІСТОРИЧНІ, СЕНЗАЦІЙНІ Й ВОЄННІ ОПОВІДАННЯ,

Гостинці, збірка фейлетонів Миколи Синежупанця	$ .25
Грішники, роман-хроніка, О. Я. Кониського	$ .80
Гумор і сатира	$ .25
Гуморески, нап. А. Аверченко, пер. з російського, брош.	$ .20
Дудко Ф.: **Глум.** Оповідання	$ .35
Гуцули й Гуцульщина Г. Хоткевича	$ .25
Геновефа, оповідання про княжну невинно засуджену на смерть	$ .30
Майрік Г.: **Голем.** Оповідання. Опр.	$1.50
Дві могилі, оповідання з сибірського життя. І. Королевського	$ .10
Дві староруські повісти про св. О. Николая, написав д-р В. Щурат, з 3-ма ілюстраціями	$ .10
Достойно єсть, збірка в Шевченкові роковини	$ .15
І. Сорокатий: **До Складу і Прикладі**	$ .20
Девять братів і десята сестра Галя, оповід. Марка Вовчка	$ .20
Де любов, там і Бог, оповідання ґр. Л. Толстоя (перекл. Ю. Сірий)	$ .15
Дещо про гроші	$ .10
„Демократизм" Сталіна та його Комінтерну, М. Погорецький	$ .10
Дідова Казка, А. Полуботка	$ .10
Для домашнього огнища, повість І. Франка	$ .85
Для Рідного Край, Лев Ясінчук. Відгомін Ювилейних Свят в Америці у ченсть Рідної Школи	$ .30
Доля України, вірші, Дм. Штоґрина	$ .35
До світла, оповідання Івана Франка	$ .15
Думки, Тарас Шевченко	$ .20
Дяк, оповідання Марка Вовчка	$ .20
Єзуїтська преподобниця, історичне оповідання, Ор. Левицького	$ .25
Життя і відносини на Радянській Україні. І. Герасимович	$ .20
Жах. Збірка оповідань Бандурист	$ .10
Жителі Марса, Вол. Ґериновича	$ .10
Життя, зарібки, організації і т. п. в Злучених Державах	$ .15
Жінка і її значіння в суспільнім життю. — Сільський хірурґ (3 ілюстрації). — **Смерть отамана. — Дурень. — Дні нашої слави і недолі**	$ .15
Залісся, повість Осипа Маковея, друге справлене видання, брош.	$1.00
Замітки про сільське господарство, Вол. Нікольського	$ .35
Записна книжка, оповідання В. Винниченка	$ .10
Запорожці, казка Івана Нечуя-Левицького	$ .20
Збірка „Вільного Слова" за 1-ший рік видання, в полотні, 1916 року	$ .10
Збірка оповідань для української молодіжи	$ .40
Збірка повісток	$ .10
Збірник народних пісень і дум, брош. 50 ц. опр.	$ .75
З Дніпра на Дунай, оповідання для юнацтва з часів скасування Запорозької Січі, А. Кащенка, 3-те видання	$ .40
З життя первісного чоловіка, про життя первісних і сучасних дикунів	$ .35
З журбою радість обнялась, збірка віршів О. Олеся	$ .60
З культурного життя України, написав д-р Зенон Кузеля	$ .10
З минулого, від гетьмана до Директорії. В. Андрієвський, бр.	$1.00
З минулого (1917 рік на Полтавщині). В. Андрієвський, брош.	$ .50
Крушельницький А.: **Змагання.** Повість. Брош.	$1.00
Островський В.: **За грошем.** Оповідання	$ .50
Збірничок найкращих церковних пісень	$ .15
Завдання нової школи, написав д-р Ґустав Вінекен	$ .10
За вольности України, Яр. Весоловський	$ .10
Чайковський М.: **За силу сонця.** Фант. оповідання. Опр.	$1.25
Франко Іван: **З вершин і низин,** збірник поетичних творів Івана Франка. В додатку „Зівяле листя" й „Великі роковини". У біографічнім нарисі Івана Франка (написав Василь Верниволя) є 14 ілюстрацій. В оправі	$3.25
Зоольоґія для вищих початкових шкіл та ґімназій з багатьома малюнками та барвними таблицями, нап. д-р Іван Раковський, брош. 50 ц., опр.	$1.00
З фільософії політики, написав д-р А. Крістензен, пер. М. Лозинський	$ .65
Іван Дурак та інші оповідання, гр. Л. Толстоя	$ .25
Іван Франко (з портретом). Д-р М. Лозинський	$ .25
Іван Франко, біографічно-літературний нарис	$ .20
Іван Коновченко і інші оповідання	$ .20
Із звірячого царства, перша сотня найкращих казок. Зібрав В. Держирука	$ .20
Ілюстроване українське письменство в життєписах, д-р М. Пачовський	$ .35
Інститутка, оповідання Марка Вовчка	$ .20
Історія Греції та Риму для школи й самонауки, з 46 малюнками й 3 картами, написав М. О. Ковалевський	$ .65
Історія Московщини до Петра Великого	$ .40
Історія о золотокрилім лицарю	$ .10
Історія заложення Злучених Держав Америки. — Самсон. — До тих, що сміються з пяної людини. — Як Сніжка щось по ночи водило і що то було (1 ілюстрація). — Бог на землі (індійська казка). — Свати. — Дні нашої слави і недолі	$ .15
Юліян Тарнович: **Ілюстрована Історія Лемківщини**	$1.00
Антонович Б.: **Коротка Історія Козаччини з ілюстраціями і картою України.** Брош.	$ .65
Дудко Ф.: **Краса життя.** Оповідання	$ .20
Г. Хоткевич: **Камінна Душа,** повість, брош.	$1.50

Замовлення і належитість слати на адресу:

Svoboda

81-83 Grand Street, (P. O. Box 346) Jersey City 3, N. J.

(7 Канади треба платити тільки американською валютою).

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 20. червня 1949 року померла в 60. році життя

КАРОЛІНА СКОРЕНЬКА,

члениця 37. відділу У. Н. Союзу в Елизабет, Н. Дж.

Покійна походила зі села Рiздвяни, пов. Теребовля, Зах. Україна. Полишила в смутку 2 дочки і два зяті.

Похорон відбувся 23. червня з церкви св. Володимира при участи члениць відділу, родини і знайомих на цвинтар в Розел. — В. Й П.!

Анна Гнатюк, секр.

Дня 25. червня 1949 року помер у 66. році життя

ІВАН СТАШКІВ,

член Тов. Зап. Січ, від. 155 У. Н. Союзу в Перт Амбой, Н. Дж.

Покійний походив з села Дички, повіт Рогатин. Полишив у смутку жену Теодозію, дочку Параскевію, зам. Чижик, і 3 сини: Михайла, Стаха і Миколу.

Похорон відбувся 28. червня при участи членів Тов., родини, кревних і знайомих з гр.-катол. церкви Усп. Пресв. Богородиці на цвинтар в Перт Амбой. — В.Й.П.!

М. Чумер, секр.

ТАРЗАН, ч. 2127. Тарзан відчуває голод.

WHILE THE VENGEFUL TROLAT LURKED IN CONCEALMENT---
---TARZAN. CHAFED AT HIS ENFORCED INACTIVITY.
-2127-
NOT RELISHING NORMA'S CANNED AND COOKED PROVISIONS, THE APE-MAN HIT ON A PLAN. "BRING YOUR RIFLE," HE ORDERED.
AT A PLACE DOWNSTREAM HE FOUND TRACKS WHERE DEER CAME FOR WATER.

Коли мстивий Тролат кружляв в укритті...

...Тарзан нудився в своїй бездільності.

Йому не подобалися страви Норми, чи то з бляшанок чи свіжо зварені й тому малпочоловік склав плян. — „Принеси мені кріс" — сказав він.

У долішнім бігу річки він найшов сліди оленів, що приходили по воду.